

37ste vergadering

Dinsdag 6 juli 1999

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 65 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Bemelmans-Vidéc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Boer, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castricum, Dees, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Eversdijk, Van Gennip, Ginjaar, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jong, Jurgens, Korthals Altes, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Lodders-Elfferich, Meindertsmá, Pastoor, Pitstra, Platvoet, Le Poole, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Sorgdrager, Stekelenburg, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Veling, De Vries, Van Vugt, Werner, Witteveen, Woldring, De Wolff, Wolfson, Wöltgens en Zwerver,

en de heren Peper, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Korthals, minister van Justitie, en Hoogervorst, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Lycklama à Nijeholt en Boorsma, wegens verblijf buitenslands;

Luijten, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor het voornemen tot het sluiten van uitvoeringsverdragen, de verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en de algemene maatregelen van bestuur die zijn voorgehangen en gedrukt onder de nrs. 23908 (R1519), nr. 40, 26522, 26535, 26558, 26561, 26574 en 26579, de termijn is verstreken stel ik vast dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van dit voornemen, deze verdragen en algemene maatregelen van bestuur geen behoefte bestaat.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de Financiële verantwoording 1997 (26025).**

De **voorzitter**: Ik stel aan de Kamer voor, aan alle ministers decharge te verlenen voor het door hen in 1997 op hun ministerie gevoerde financiële beleid. Ik stel de Kamer vervolgens voor, de minister van Financiën decharge te verlenen voor het in 1997 gevoerde financiële beleid.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Intrekking van de Wet stimulering zeescheepvaart alsmede, in verband daarmee, het treffen van enkele overgangsmatregelen (26116);**
- **Goedkeuring van de op 24 november 1997 te Brussel totstandgekomen Euro-Mediterrane Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lid-staten, enerzijds, en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië, anderzijds (Trb. 1998, 136) (26142);**
- **Wijziging Wet Luchtverkeer (implementatie LVB-evaluatie) (26287);**
- **Aanpassing van de Spoorwegwet in verband met de uitvoering van richtlijn nr. 96/48/EG van de Raad van de Europese Unie van 23 juli 1996 betreffende de interoperabiliteit van het transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem (PbEG L 235) (26351);**
- **Wijziging van de Interimwet ammoniak en veehouderij (verlenging; einde legalisering) (26370);**
- **Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek onder meer in verband met de verlenging van de periode van afwijkende bekostiging van de opleidingen op het gebied van de kunst, bepaalde lerarenopleidingen op het gebied van de kunst, de voortgezette kunstopleidingen en de voortgezette opleidingen bouwkunst (26377);**
- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvang-**

Voorzitter

sten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26501);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26502);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26503);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het gemeentefonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26504);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het provinciefonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26505);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26506);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26508);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26511);

- Wijziging van artikel 1a van de Wet op de economische delicten (herstel kennelijke fout) (26514);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26515);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26529);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Spaarfonds AOW voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26530);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26539);

- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26557).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Bergen, Egmond en Schoorl (26364).**

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dölle, die zijn maidenspeech uitspreekt.

□

De heer **Dölle** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Drie oude en eerbiedwaardige instellingen van openbaar bestuur, de gemeenten Bergen, Egmond en Schoorl worden in dit wetsvoorstel samengevoegd tot een nieuwe kustgemeente die, in ieder geval voorlopig, de naam Bergen draagt. Het is bekend dat het CDA kritisch en soms argwanend staat tegenover een voortdurende schaalvergroting in het lokale bestuur. Overigens niet alleen daar. Burgers en hun organisaties en plaatselijke gemeenschappen zijn gebaat bij een zo zichtbaar en nabij mogelijk gemeentebestuur. Voor christen-democraten is de gemeente niet hetzelfde als de gemeenschap, maar zijn deze beide wel op bijzondere wijze op elkaar betrokken. Ze hebben een geschiedenis met elkaar. Mensen komen bij voortdurende in het geweer wanneer men aan hun gemeenten komt: van Bredewiede tot Rosmalen, van Drenthe tot Twente, van Amsterdam tot

Rotterdam. Burgers die opkomen vóór een overheid: het blijft een zeldzaam tafereel.

Wij begrijpen heel goed dat in een gedecentraliseerde eenheidsstaat zoals de onze en gelet op minimumstandaarden voor behoorlijk openbaar bestuur, de schaal niet heilig kan worden verklaard. Maar anderzijds is schaal geen waardevrije grootheid. Het moet geen pure afgeleide worden van bestuurskundige analyses of speculaties en al helemaal geen speelbal van allerlei strategische gevechten die hogere overheden of bureaucratieën of zelfs andere gemeenten met elkaar voeren. In een tijd dat de nationale staat steeds meer veren moet laten aan een ondanks alles steeds verder integrerend Europa, in een tijd waarin de roep om gemeenschapszin, sociale cohesie en civil society aanzwelt als een bolwerk tegen een uit elkaar vallende maatschappij, in een tijd ook waarin vormen van kleinschalige en flexibele overheidsinterventies de toekomst lijken te hebben, moet men dubbel voorzichtig zijn lokale, politieke domeinen steeds grootschaliger te maken. Slechts bij substantiële knelpunten moet schaalvergroting worden overwogen.

Natuurlijk maakt het groot verschil wanneer gemeenten uit zichzelf samenvoeging voorstellen, maar hoe vrijwillig is vrijwillig? Vaak, zeker ook bij de geboorte van de nieuwe gemeente Bergen, helpen andere overheden nogal eens een handje mee. Alkmaar wil niet met te veel kleintjes om de regionale tafel zitten. Noord-Holland legt mede daarom een zware hypotheek op het begin van het besluitvormingstraject. Op de achtergrond werpt het kabinetsbeleid ten aanzien van de gemeentelijke herindeling zijn schaduw over de betrokken gemeenten. Inmiddels dient vastgesteld te worden dat het samenvoegingstraject praktisch moeilijk valt af te breken. Gaandeweg is het bestuurlijk draagvlak, zij het niet zonder tumult in Bergen, steviger geworden. Het CDA zal overigens niet geheel zonder reserve, zoals duidelijk mag zijn, instemmen met dit wetsvoorstel. Wij zullen komende samenvoegingen, ook al heten ze vrijwillig, niet op voorhand voor zoete koek slikken. Wij behouden ons per situatie een eigen oordeel voor.

Het Europees Handvest inzake lokale autonomie dat bij ons sinds